

Олександр Захаренко: жити за законами Істини, Добра і Краси

Сергій ЗАХАРЕНКО,

кандидат педагогічних наук,
доцент Черкаського національного університету
імені Богдана Хмельницького

Замислимося, що сьогодні сказав би Олександр Антонович про ці поняття? Яким змістом їх наповнив? Як адаптував би до сучасності? Отже, за порядком. Перше – *Істина*. Упевнений, розмірковуючи про істину, він сказав би: «Істина в школі! А сьогодні, насамперед, у Концепції нової української школи». Тільки, мабуть, зі смутком запитав: «Чому спізнилися на 30 років?».

За кілька тижнів до нового року на одному з популярних телевізійних каналів представляли Концепцію нової школи. Серед основних положень виділили пріоритетним взаємодію школи і сім'ї, розглядаючи її як педагогіку партнерства. Дуже добре. І коли спікер (вочевидь, хтось із розробників), який представляв Концепцію, почав малювати на дошці трикутник, на вістрях якого – вчитель, батько і учень, я був приємно вражений. Адже саме такий трикутник намальовано у Сахнівській середній школі ще в середині 80-х років ХХ століття. У працях О.А. Захаренка ця ідея отримала назву «Педагогіка трьох: учителя, батька і учня». Окрім того, ідею було не лише озвучено, теоретично обґрунтовано, а головне – реалізовано. До речі, чому саме трикутник? Математики підтвердять, а в Сахнівській школі практика засвідчила: трикутник – найстійкіша (найміцніша) геометрична фігура. Причому, – наполягав Олександр Антонович, – педагогічний трикутник має бути рівностороннім.

Звернімо увагу на інший компонент, запропонований у Концепції, – «Виховання на цінностях». Ще 1996 року в Сахнівській школі було видано 10 невеликих книжечок із назвами: «Людина», «Знання», «Сім'я», «Батьківщина», «Соціальна справедливість», «Праця», «Культура», «Мир», «Милосердя», «Земля». У них зібрано матеріали для проведення виховних годин у різних класах за темою «Загальнолюдські цінності». Можна, навіть, вирахувати, як Сахнівський Педагог випередив

свій час. Власне, переглядаючи Концепцію, видається, що вона перегукується із працями, роздумами, переконаннями, заповідями О.А. Захаренка.

Розмірковуючи про *Істину*, я згадав ідеї батька про те, як учити нинішнє покоління. Щодо цього він запропонував би формулу із трьох «С»: вчити сумніватися, самостійно шукати істину, зіставляти різні, інколи, навіть, суперечливі твердження.

Друге – *Добро*. Думаю, Олександр Антонович переконав би нас: «Добро – в сім'ї і школі, які можуть зробити людину доброю і щасливою». На одній зі шкільних радіолінійок він, звертаючись, передусім, до дорослих, говорить: «Люди добрі! Не туди ви стоїте в черзі! Ідіть до школи. Там працюють лише щасливі і добрі люди. Там навчають бути добрим. Ставайте в чергу за знаннями. Лиш вони можуть зробити вас щасливими. Вчіться дарувати добро і щастя іншим». Вважаю, будь-які коментарі зайві.

Третє – *Краса*. Вона, судячи із багатьох дописів Олександра Захаренка, також у школі. Продовжуючи справу своїх духовних наставників А.С. Макаренка і В.О. Сухомлинського, Сахнівський директор за короткий час створив унікальний освітній заклад із родинно-шкільним музеєм, планетарієм, обсерваторією, палацом здоров'я, зимовим басейном, тиром, дендропарком, атракціонами дитячих розваг, Криницею Совісті, оточеною п'ятьма скульптурами, персональними куточками і багато іншого. А звертаючись до громади, неодноразово зазначав: «Я все віддав би, аби чарівність живої природи примножувалась, не маючи меж, аби успішність (маленька чи велика) пізнало і жило за законами Совісті, залишаючи після себе не пустелю та озонові діри, а скарби людської доброти, щедрості і турботи про Матінку-Землю та її дітей».

Не випадково у його думку вкралося слово «Совість». Ще в середині 1990-х О.А. Захаренко з тривогою попереджав про «звірочий переділ України» і те, до яких наслідків це призведе.

А сьогодні? За три кілометри від Сахнівської школи агрофірма, яка орендує поля, огородила сіткою близько 600 гектарів лісу. І продовжує це робити, закриваючи доступ сахнівчанам навіть до грибів. Офіційне пояснення: розведення диких тварин. А насправді – організація так званих панських полювань. Самостійно сформулюйте висновки.

Наостанок зазначу: у Планети, як і в кожного з нас, є свій годинник, свій лічильник секунд до апогею краси і довершеності: весняного цвіту і літнього спокою, стомленої осені і зимового небуття. Неоднаково він лічить, по-різному кує й зозуля. Бережімо Землю і наше завтра.

А де ж школа – запитаєте ви? А школа, як вірував О.А. Захаренко, має стати взірцем морального й естетичного відродження України. Відродженням Істини, Добра і Краси.